

रक्षाप्रमुखः जनरल् अनिलचौहानः फ्रांसदेशस्य आधिकारिकयात्रायाम्

रक्षाप्रमुखः जनरल् अनिलचौहानः फ्रांसदेशस्य आधिकारिकयात्रायाम् अस्ति। अस्य भ्रमणस्य उद्देश्यं द्वयोः देशयोः रक्षासम्बन्धं अधिकं सुदृढं कर्तुं वर्तते। अस्मिन् काले जनरल् अनिलचौहानः फ्रान्सदेशस्य वरिष्ठनागरिकसैन्यपदाधिकारिभिः सह मिलितुं निश्चितः अस्ति। सः फ्रांसदेशस्य रक्षाप्रमुखेन जनरल् थियरी बर्कहार्ट इत्यनेन सह अपि मिलति। रक्षामन्त्रालयेन विज्ञप्तौ उक्तं यत् जनरल् अनिलचौहानः फ्रांस-अन्तरिक्षकमाण्डस्य भूसेनायाः च भ्रमणं करिष्यति, सैन्यविद्यालये सेना-संयुक्तबलयोः पाठ्यक्रमस्य छात्राधिकारिणः सम्बोधयिष्यति च। सः फ्रान्सदेशस्य केषाञ्चन प्रतिष्ठितानां रक्षोद्योगानाम् अपि भ्रमणं करिष्यति। जनरलचौहानः विलेर्स-गुइस्लेन्-नगरस्य न्यूव-चैपेल-स्मारकस्य, भारतीय-स्मारकस्य च भ्रमणं करिष्यति, प्रथमविश्वयुद्धकाले सर्वोच्चबलिदानं कृतवन्तः वीर-भारतीय-सैनिकानां सम्मानार्थं माल्यार्पणं करिष्यति।

वर्तमानकाले द्वन्द्वयुगे विश्वसमुदायः शान्त्यर्थं भारतं प्रति पश्यति-प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी

हिमसंस्कृतवार्ताः नवदेहली

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उक्तवान् यत् वर्तमानकाले द्वन्द्वयुगे विश्वसमुदायः शान्त्यर्थं भारतं प्रति पश्यति। सः नवभारतस्य एतस्याः नूतनायाः भूमिकायाः कारणं देशस्य वर्धमानक्षमतायाः विदेशनीतिम् अवदत्। नवीदिल्लीनगरस्य भारतमण्डपमे भगवतः महावीरस्य २५५० तमे निर्वाणमहोत्सवस्य उद्घाटनं कुर्वन् एतत् उक्तवान्। श्री मोदी उक्तवान् यत् युवानां भगवन्तं महावीरं प्रति समर्पणेन आकर्षणेन च ज्ञायते यत् देशः सम्यक् दिशि गच्छति इति विश्वासं जनयति। सः अवदत् यत् यस्मिन् काले विश्वस्य अनेके देशाः संघर्षं कुर्वन्ति, युद्धे च सन्ति, तस्मिन् काले भारतस्य तीर्थकरानाम् उपदेशानां महत्त्वं अधिकं जातम्। श्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् अद्य भारतं सम्पूर्णे विश्वे सत्य-अहिंसाया च पूर्णविश्वासेन प्रवर्धयति तथा च विश्वसमुदायं कथयति यत् भारतस्य प्राचीनसंस्कृतौ परम्परासु च सम्पूर्णे विश्वे समस्यानां समाधानं भवति अतः अद्यतने

विभक्तजगति भारतमपि स्वस्य विश्ववन्द्यरूपेण निर्माणं कुर्वन् अस्ति। प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् जलवायुपरिवर्तनस्य निवारणाय अनेकाः उपक्रमाः कृताः, यथा मिशन लाइफ्, 'एकः पृथिवी, एकः परिवारः, एकः भविष्यः' च। सः अवदत् यत् एतेषां उपक्रमानाम् कारणात् सम्पूर्णे विश्वे आशायाः किरणः उत्पन्नः अस्ति तथा च भारतीयसंस्कृतेः परम्परायाः च विषये विश्वस्य दृष्टिकोणः परिवर्तितः अस्ति। श्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् नूतना पीढी इदानीं भारतस्य तादात्म्यम् एव तस्य गौरवम् इत्यस्मिन् विश्वासं करोति तथा च भारतं तस्य उदाहरणम् अस्ति यत् यदा आत्मसम्मानस्य भावः जागरति तदा कस्यापि देशस्य रोधः असम्भवः इति। भारतदेशः बाह्यदृष्ट्या आधुनिकः, अन्तर्दृष्ट्या च आध्यात्मिकः प्रधानमन्त्रिणा उक्तम्। सः अवदत् यत् यदि आध्यात्मिकता आधुनिकतातः दूरीकृता भवति तर्हि केवलं अराजकता एव अवशिष्यते। भगवतः महावीरस्य शिक्षायाः अनुसरणं कर्तुं बलं दत्त्वा श्री मोदी इत्यनेन उक्तं यत् एतानि मूल्यानि समयस्य आवश्यकता अस्ति। सः अपि अवदत् यत् भारतं भ्रष्टाचार-निराशा-युगात् बहिः आगच्छति तथा च २५ कोटिभ्यः अधिकाः भारतीयाः दारिद्र्य रेखातः बहिः आनिताः। अस्मिन् अवसरे केन्द्रीयसंस्कृतिमन्त्री अर्जुनराममेघवालः अवदत् यत् भगवान् महावीरस्य दर्शनं अद्यत्वे अपि प्रासंगिकम् अस्ति। सः अवदत् यत् जीवतु जीवतु इति सिद्धान्तः अद्यत्वे अपि महत्त्वपूर्णः समयसापेक्षः च अस्ति। श्री मोदी इत्यनेन स्मारकमुद्रा डाकटिकटं च विमोचितम्।

वार्ताः चर्चासु

राष्ट्रपतिभवने पद्मविभूषणप्रदानं करिष्यति राष्ट्रपतिः द्रौपदीमुर्मू

राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मू अद्य राष्ट्रपतिभवने पद्मविभूषणप्रदानं करिष्यति। श्रीमतिमुर्मूः मरणोपरान्तं करंगे श्रीमती मुर्मू जी पूर्व उपाध्यक्ष एम. डॉ. बिन्देश्वर पाठक को मरणोपरांत पद्मविभूषण से पूर्वोपराष्ट्रपति वैकैयानायडुं भरतनाट्यम् नृत्याङ्गना डॉ.पद्मा सुब्रमण्यम् इत्यस्यै पद्मविभूषणं प्रदास्यति। अभिनेता मिथुनचक्रवर्ती, गायिका उषा उथुप् च पद्मविभूषणेन पुरस्कृताः भविष्यन्ति। एतदारिक्तं समाजसेवी डॉ. सीतारामजिंदलः, हृदयरोगविशेषज्ञः डॉ. तेजसमधुसूदनपटेल एवं उत्तरप्रदेशस्य पूर्वराज्यपालं रामनायकं पद्मविभूषणेन सम्मानितं करिष्यति। पद्मपुरस्काराः देशस्य सर्वोच्चाः नागरिकपुरस्काराः सन्ति, ते पद्मविभूषणं, पद्मभूषणं, पद्मश्रीश्च इति त्रयेषु वर्गेषु प्रदास्यन्ति। एते पुरस्काराः प्रतिवर्षं गणतन्त्रदिने घोषिताः भवन्ति।

आगामिपञ्चदिनानि यावत् देशस्य पूर्वप्रदेशेषु तीव्रतापस्थितिः

आगामिपञ्चदिनानि यावत् देशस्य पूर्वप्रदेशेषु तीव्रतापस्थितिः निरन्तरं भविष्यति इति अपेक्षा अस्ति। ऋतुविज्ञानविभागेन भविष्यवाणी कृता यत् आगामिषु पञ्चदिनेषु गङ्गेतिकपश्चिमबङ्गस्य अनेकेषु क्षेत्रेषु तापतरङ्गः भविष्यति, अद्य श्वः च ओडिशायां तीव्रतापः भविष्यति। एतदतिरिक्तं पूर्वोत्तरप्रदेशे, बिहारे च अनेकस्थानेषु आगामिषु पञ्चदिनेषु तापतरङ्गस्य सम्भावना वर्तते। अपि च 25 एप्रिल दिनाङ्के झारखण्डे तीव्रतापः भविष्यति। अधुनैव गङ्गेतिकपश्चिमबङ्गस्य, छत्तीसगढस्य, झारखण्डस्य च केषुचित् क्षेत्रेषु पूर्वोत्तरप्रदेशेषु, विदर्भेषु, बिहारे, पूर्वमध्यप्रदेशेषु च अधिकतमं तापमानं ४२ डिग्री सेल्सियसतः ४६ डिग्री सेल्सियसपर्यन्तं अभवत्। ऋतुविज्ञानविभागेन उक्तं यत् आगामिषु २४ होरासु देशस्य वायव्यभागेषु अधिकतमतापमानस्य महत्त्वपूर्णं परिवर्तनं न भविष्यति। तदनन्तरं क्षेत्रे तापमानं द्वौ डिग्री सेल्सियस यावत् वर्धमानं त्रीणि डिग्री सेल्सियसपर्यन्तं भविष्यति। पूर्वोत्तरभारते २४ एप्रिलपर्यन्तं वज्रपातेन सह प्रचण्डवृष्टिः सम्भावना वर्तते। असमः, मेघालयः, नागालैण्डः, मणिपुरम् इत्यादीनां उपरि एकान्तस्थानेषु अत्यधिकतः अत्यन्ता प्रचण्डवृष्टिः भवितुम् अर्हति।

राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मूः महावीर-जयन्त्यावसरे शुभकामनाः अयच्छत्

(हिमसंस्कृतवार्ताः- प्रवीणकुमारः) राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मू महावीरजयन्त्याः अवसरे नागरिकान् विशेषतया जैनसमुदायस्य अभिवादनं कृतवती अस्ति। एकस्मिन् सन्देशे सः अवदत् यत् महावीरजयन्ती अहिंसायाः करुणायाश्च प्रतीकं भगवतः महावीरस्य शिक्षायाः प्रतीकम् अस्ति। अयं उत्सवः अस्मान् प्रेमशान्तिःसन्देशं शिक्षति। राष्ट्रपतिः अवदत् यत् भगवान् महावीरः आदर्शस्य सभ्यस्य च समाजस्य निर्माणार्थं अहिंसायाः, ब्रह्मचर्यस्य, सत्यस्य, त्यागस्य च मार्गं प्रशस्तवान्। भगवान् महावीरस्य शिक्षाः मानवकल्याणाय सर्वदा प्रासंगिकाः एव तिष्ठन्ति राष्ट्रपतिना उक्तं यत् अस्मिन् अवसरे अस्माभिः समाजे प्रेम-सौहार्दस्य प्रसारणाय राष्ट्रस्य विकासाय च समर्पणेन कार्यं कर्तुं संकल्पः करणीयः। एतत् अतिरिक्तं उपराष्ट्रपति जगदीप धनखडः अपि महावीरजयन्ती इत्यस्य शुभकामनाम् अयच्छत्। सः अवदत् यत् भगवान् महावीरः अस्मान् शान्तिपूर्णस्य, सौहार्दपूर्णस्य, समृद्धस्य च समाजस्य निर्माणस्य मार्गं दर्शितवान्।

सुभाषितम्

यथा चित्तं तथा वाचो
यथा वाचस्तथा क्रियाः।
चित्ते वाचि क्रियायां च
साधूनामेकरूपता।।

भावार्थः- अच्छे लोग वही बात बोलते हैं जो उनके मन में होती है। अच्छे लोग जो बोलते हैं वही करते हैं। ऐसे पुरुषों के मन, वचन व कर्म में समानता होती है।

प्रतीकसाठ्ठे मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

सामाजिकमाध्यमेषु कंगनायाः ऊपरि अशोभनीया टिप्पणी, भाजपादलेन निर्वाचनायोगे उपालम्भः कृतः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

भाजपायाः मण्डी-प्रत्याशी कङ्गनारानीतायाः विरुद्धं सामाजिकमाध्यमे कृतानां आपत्तिजनक-टिप्पणीनां विषये भाजपा-राज्यस्य मीडिया-प्रभारी करणनन्दा

इत्यनेन केन्द्रीयनिर्वाचनायुक्ताय लिखितोपालम्भः प्रेषितः अस्ति। उपालम्भे आरोपः कृतः यत् राज्यकाङ्ग्रेसेन, हमीरपुरयुवाकाङ्ग्रेसक्लबेन च आदर्शाचारसंहितायां उल्लङ्घनं कृतम् अस्ति। तस्मिन् आरोपः अस्ति यत् कङ्गना इत्यस्याः छायाचित्रस्य उपयोगः नकारात्मकपात्ररूपेण क्रियते। मण्डी संसदीय निर्वाचनक्षेत्रस्य भाजपा प्रत्याशिनः अपमानार्थं सामाजिकमाध्यमानां दुरुपयोगः क्रियते। कङ्गनारणौतः विरुद्धं द्वयर्थी भाषा प्रयुक्ता। भाजपया राज्यकाङ्ग्रेसस्य, हमीरपुरयुवाकाङ्ग्रेसक्लबस्य च विरुद्धं केन्द्रीयनिर्वाचनायोगात् वैधानिकं कार्यविधिं कर्तुं निवेदनं कृतम्।

काङ्ग्रेसशासने पतिता विधिव्यवस्था- जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

हिमाचलस्य पूर्वमुख्यमन्त्री विपक्षनेता च जयरामठाकुरः पालमपुरे महाविद्यालयस्य छात्रायाः उपरि आक्रमणस्य निन्दां कृत्वा राज्यसर्वकारस्य विधिव्यवस्थायाः विषये प्रश्नान् उत्थापितवान्। जयरामठाकुरः मण्ड्यां काङ्ग्रेसस्य ऊपरि लक्ष्यं कृत्वा राज्यस्य विधिव्यवस्थायाः स्थितिः सर्वथा पतिता इति अवदत्। काङ्ग्रेसराज्यसर्वकारस्य कार्यकाले हिमाचले 'गुण्डराज' वर्धितः अस्ति। महाविद्यालयस्य छात्रायाः उपरि तीक्ष्णशस्त्रेण आक्रमणस्य एषा घटना सम्पूर्णं राज्यं स्तब्धं कृतवती अस्ति। जयरामठाकुरः अस्यां घटनायां दोषीयुवकस्य विरुद्धं कठोरकार्यविधिं कर्तुं निवेदितवान्। जयरामठाकुरः कङ्गनारणौतायाः विरुद्धं

हमीरपुरयुवाकाङ्ग्रेसक्लबेन कथितस्य अशोभनीयपदस्य प्रतिक्रियां दत्त्वा अवदत् यत् निर्वाचनचरणस्य अपि हिमाचलप्रदेशस्य काङ्ग्रेसनेतृणां प्रचारार्थं कोऽपि विषयः अवशिष्टः नास्ति। विकासस्य विषये वार्तालापस्य स्थाने काङ्ग्रेसनेतारः निम्नस्तरीयवार्तायां प्रवृत्ताः सन्ति, भारतीयजनतापक्षस्य प्रत्याशी, चलचित्राभिनेत्री च कङ्गनारणौतायाः विषये प्रतिदिनं अशोभनटिप्पण्यः कुर्वन्ति। हमीरपुरयुवाकाङ्ग्रेसस्य एकेन अधिकारिणा कङ्गनाविरुद्धं टिप्पण्यः अशोभनीयाः च छायाचित्राणि अधोभारितानि, यस्यः उपालम्भः भाजपा निर्वाचनायोगाय कृता। विपक्षनेता अवदत् यत् काङ्ग्रेसनेतारः महिलानां विरुद्धं अशोभनीयाः टिप्पण्यः कर्तुं न त्यजन्ति। भाजपया बहुवारम् उपालम्भं कृत्वा अपि एतेषां नेतृणाम् उपरि कोऽपि प्रभावः न भवति। ततः पूर्वं काङ्ग्रेसपक्षस्य राष्ट्रियनेतृणा मण्डीसंसदीयक्षेत्रतः भाजपाप्रत्याशी कङ्गनारणौतायाः विरुद्धं अशोभनीयाः टिप्पण्यः कृताः आसन्। अधुना हिमाचलप्रदेशस्य उत्तरदायी नेतारः कङ्गनायाः विषये मुक्ततया अशोभनाः टिप्पण्यः कुर्वन्ति। जयरामठाकुरः उक्तवान् यत् नरेन्द्रमोदी तृतीयवारं प्रधानमन्त्री भवितुं गच्छति। नरेन्द्रमोदिनं तृतीयवारं प्रधानमन्त्रित्वं दृष्ट्वा काङ्ग्रेसपक्षनेतृणां चिन्ता अधिका वर्धिता। एतस्य भयस्य कारणात् काङ्ग्रेसपक्षस्य नेतारः प्रतिदिनं एतादृशाः टिप्पण्यः कुर्वन्ति।

बद्दीक्षेत्रे द्वयोः समूहयोः रक्तरंजितः संघर्षः दशजनाः घातिताः

सांकेतिक चित्र

औद्योगिकक्षेत्रस्य बद्दी-अन्तर्गतं बिलावली-गुजरायां द्वयोः समूहयोः मध्ये रक्तरंजितः संघर्षः अभवत्, यस्मिन् काले एकः समूहः वायुतले अपि गोलीकाण्डं कृतवान्। अस्मिन् संघर्षे दश जनाः घातिताः, गोलीकाण्डस्य अनन्तरं बद्दीक्षेत्रे आतङ्कस्य वातावरणं वर्तते। प्राप्तसूचनानुसारं

शनिवासरे रात्रौ विलम्बेन पुरातनप्रतिद्वन्द्वतायाः कारणात् अल्पसंख्याकानां समूहः तीक्ष्णशस्त्रैः, यष्टिभिः, मुष्टामुष्टिभिः च आक्रमणं कृत्वा गोलीकाण्डमपि कृतवान्। अस्मिन् सन्दर्भे पुलिसैः विभिन्नधाराणाम् अन्तर्गतं शस्त्राधिनियमस्य अन्तर्गतं च आक्रमणस्य हत्यायाः प्रयासस्य च पारप्रकरणं पञ्जीकृतम् अस्ति। गम्भीररूपेण घातितानां जनानां स्थानीयचिकित्सालये चिकित्सा क्रियते। पुलिसाय दत्तायां उपालम्भे ग्रामबिलावालीगुजरायाः शरीफमुहम्मदस्य पुत्रः यासिन् उक्तवान् यत् शनिवासरे रात्रौ प्रायः १० वादने ताजः मोहम्मदः, कासिमः, माखा, साहिलः च इत्यैतैः सह स्वगृहं प्रविश्य स्वपरिवारस्य ताडनं आरब्धवान्। तदनन्तरं आक्रमणकारिणः अन्ये १० तः १५ यावत् सहचराः अपि आहूतवन्तः। एतस्मिन् समये ताजस्य एकः सहचरः तीक्ष्णखड्गादिभिः शस्त्रैः तस्य उपरि आक्रमणं कृतवान्, उपालम्भकर्तुः मते चिदु मेशुः च खड्गेन आक्रमणं कृतवन्तौ, भुशुण्डिकया अपि प्रहारं कृतवन्तौ एतस्मिन् काले हस्तक्षेपं कर्तुं आगताः तस्य पिता, मातुलः च गम्भीराः क्षतिं प्राप्नुवन्। अपराधं कृत्वा अभियुक्तः वायुतले गोलीं मारयन्, वधस्य तर्जनं च कुर्वन् पलायितवान्।

काङ्ग्रेसेन देशस्य लोकतन्त्रं सुरक्षां च सुदृढा कृता- मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुखुः

हिमसंस्कृतवार्ता- धर्मशाला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः रविवसरे धर्मशालां प्राप्तवान्। अस्मिन् काले पत्रकारान् सम्बोधयन् मुख्यमन्त्री अवदत् यत् "यदि एकं दलम् अस्ति येन अस्य देशस्य लोकतन्त्रं सुरक्षां च सुदृढा कृता तर्हि तद् काङ्ग्रेसदलम् एव" इति। काङ्ग्रेसपक्षस्य द्वौ प्रधानमन्त्रिणौ देशस्य एकतायाः अखण्डतायै च बलिदानमपि कृतवन्तौ।

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुः उक्तवान् यत् पंचायतीराजव्यवस्थायां महिलाभ्यः ३३% आरक्षणं दत्तम् इत्यादिभिः नीतिभिः काङ्ग्रेसपक्षेण देशस्य लोकतन्त्रस्य सुदृढीकरणाय सुदृढं आधारं स्थापितम्। अद्य प्रबलप्रजातन्त्रस्य कारणात् एव नरेन्द्रमोदी देशस्य प्रधानमन्त्री अस्ति।"

'सुशासनस्य' उदाहरणम् अभवत् सुखसर्वकारः - राजेशः धर्माणी

हिमसंस्कृतवार्ता- शिमला। प्राविधिकशिक्षामन्त्री राजेशः धर्माणी उक्तवान् यत् वर्तमानराज्यसर्वकारः केवलं सपादैकवर्षे एव 'सुशासनस्य' उदाहरणं जातम्। राजस्वलोक-न्यायालयद्वारा लम्बितप्रकरणानाम् निराकरणे राज्यसर्वकारेण अभूतपूर्वसफलता प्राप्ता इति सः अवदत्। सामान्यजनानाम् संबलं प्रदातुं फरवरीमासं यावत् अस्मिन् विशेषाभियानस्य अन्तर्गतं १.०५ लक्षाधिकाः इन्तकालप्रकरणानां, तकसीमस्य सप्तसहस्रप्रकरणानां च निराकरणं कृतमस्ति एतानि विवरणानि स्वयमेव राजस्वलोक-न्यायालयानां आयोजनस्य सफलतां सिद्धयन्ति। राजेशः धर्माणी इत्यनेनोक्तं यत् अद्य हिमाचलप्रदेशस्य जनाः राजस्वलोक-न्यायालयानां आयोजनार्थं राज्यसर्वकारस्य उपक्रमस्य पूर्णतया स्वागतं कुर्वन्ति तथा च अस्य कृते मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखुवर्याय धन्यवादं ददति। हिमाचले कथनमस्ति यत् राजस्वविषयेषु अग्रिमसन्ततिं यावत् कष्टं सोढव्यं भवति किन्तु वर्तमानराज्यसर्वकारेण राजस्वविषयाणां निस्तारणं शीघ्रं कर्तुं तथा च कार्यालयेभ्यः जनान् मुक्तं कर्तुं राजस्वनियमानां संशोधनं कृत्वा एताः उक्तयः परिवर्तिताः। सः अवदत् यत् वर्षाणां यावत् कोऽपि सर्वकारः हिमाचलप्रदेशस्य जनानां दुःखं न अवगच्छति, न च तेषां वेदनानिवारणाय प्रयत्नान् कृतवान्, परन्तु वर्तमानस्य राज्यसर्वकारस्य एकमात्रोद्देश्यं लोकसेवा एव अस्ति। सः अवदत् यत् सर्वकारस्य अभिप्रायः विशेषतया तस्य वर्गस्य सेवां कर्तुं वर्तते, यस्य विषये अद्यपर्यन्तं कोऽपि ध्यानं न दत्तवान्। राजेशः धर्माणी इत्यनेन उक्तं यत् केवलं सपादैकवर्षस्य कार्यकाले मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुखुः नेतृत्वे राज्यसर्वकारेण तान् वर्गान् स्वरं दातुं प्रयत्नः कृतः, येषां विषये कदापि कोऽपि सर्वकारः न चिन्तितवान्। सः अवदत् यत् राज्यसर्वकारस्य निर्णयेषु लोकसेवाभावना स्पष्टतया प्रतिबिम्बिता भवति। वर्तमान राज्यसर्वकारेण निराश्रितबालानां कल्याणाय मुख्यामन्त्री सुखाश्रययोजना आरब्धा, महिलाभ्यः १५०० रुप्यकाणां वृत्तिः प्रदत्ता। एतत् एव न, राज्यसर्वकारेण विधवा-एकल-महिलानां सशक्तिकरणाय अनेकाः योजनाः आरब्धाः सन्ति। सः अवदत् यत् वर्तमानसर्वकारेण मुख्यमन्त्री सुख-शिक्षायोजना आरब्धा, यस्यान्तर्गतं २७ वर्षपर्यन्तं विधवानां बालकानां शिक्षायाः व्ययः राज्यसर्वकारः वहति। विधवा, निराश्रय, परित्यक्ता, विकलाङ्ग मातापितृभ्यः सर्वेभ्यः योग्यबालेभ्यः १८ वर्षपर्यन्तं प्रतिमासं एकसहस्ररूप्यकाणि प्रदत्तानि सन्ति। प्राविधिकशिक्षामन्त्री उक्तवान् यत् मुख्यमन्त्री विधवा एकलमहिला आवासयोजनायाः अन्तर्गतं गृहनिर्माणस्य राशिः १.५ लक्षरूप्यकाणां तः ३ लक्षरूप्यकाणां यावत् वर्धिता भविष्यति। सः अवदत् यत् एकचतुर्थांशवर्षस्य अल्पकार्यकालस्य अन्तः वर्तमानराज्यसर्वकारेण न केवलं दशसु पञ्च प्रतिज्ञाः पूर्णाः, अपितु अग्रे गत्वा जनकल्याणस्य नूतनः अध्यायः अपि लिखितः।

'मिस् हिमाचल-२०२४' इति सम्मानेन सम्मानिता वंशिका

हिमसंस्कृतवार्ता: नरेनकुमारः दिव्यहिमाचल

शिमलानगरस्य वंशिका घास्ता 'दिव्य हिमाचल' समूहस्य 'मिस् हिमाचल-२०२४' इत्यस्य बृहदकार्यक्रमे 'मिस् हिमाचल-२०२४' इति चयनिता। टाण्डा-नगरस्य सरदार-शोभासिंह-प्रेक्षागृहे आयोजितायां भव्य-अन्तिम-क्रीडायां शीर्ष-२०-अन्तिम-विजेतृषु शिमला-नगरस्य वंशिका-घास्ता मस्तिष्केन सह अद्भुत-सौन्दर्यं प्रदर्श्य हिमाचलस्य बृहत्तमे मञ्चे 'मिस्

हिमाचल' इति मुकुटं प्राप्तवती। यत्र शिमलानगरस्य शैफाली राप्ता प्रथमउपविजेता, शिमलानगरस्य प्रियंका ठाकुरः द्वितीयविजेता इति उपाधिं प्राप्तवती। विजेतृणां नाम्नः घोषितमात्रेण त्रयाणां उपरि उपहाराणां वर्षणं आरब्धम्। 'मिस् हिमाचल' इति उपाधिं प्राप्तवती वंशिका घास्ता 'दिव्य हिमाचल'

इत्यस्मात् साक्षात् पुरस्कारं प्राप्तवती, तथैव रेनॉल्ड इण्डिया इत्यस्मात् बृहदपुरस्काररूपेण क्विड कारयानम्, रोजा हर्बल केयर इत्यस्मात् उपहारः, डाबर-केश-तैलादिभ्यः कम्पनीभ्यः दर्जनशः उपहाराः च प्राप्तवती एतदतिरिक्तं प्रथमद्वितीयविजेतृभ्यः बहवः पुरस्काराः, साक्षात्पुरस्काराः च प्रदत्ताः। 'दिव्य हिमाचल' मीडिया समूहपक्षतः विजेतृभ्यः प्रतिभाभिः एकलक्षरूप्यकाणां पुरस्कारः प्रदत्तः। उल्लेखनीयं यत् 'दिव्य हिमाचल' इत्यस्य आमन्त्रणे 'मिस् हिमाचल-२०२४' इत्यस्मिन् मुख्यप्रायोजकः अर्नी विश्वविद्यालयः, प्रायोजकः डाबर आम्ला हेयर ऑयलः, सहप्रायोजकः च रेनॉल्ड इण्डिया क्विड आसीत्। अन्तिमपक्षे मुकुटं प्राप्तुं बहु स्पर्धा आसीत्।

अन्तिमपक्षे मुख्यातिथिः कांगड़ा इन्दौरा अर्नी विश्वविद्यालयस्य कुलाधिपतिः डॉ. विवेकसिंहः विशेषातिथिः, डॉ. राजेश गुप्ता, हिमाचल औषधनिर्माता संघ बड्डी सोलन, रेनॉल्ड इण्डिया इत्यस्य अखिल-भारतीय-क्षेत्र-प्रमुख गगनदीपसिंहः, सीएमडी 'दिव्य हिमाचल' भानुधमिजा, प्रधानसम्पादक अनिलसोनी सहितं सम्पूर्णं सभागारं पूर्णरूपेण पूरितः आसीत्।

संस्कृतभाषायाः संरक्षणोपायाः

शास्त्राणां पठनं यदा च मननं त्वाध्यापनं मन्थनम्। बोधः स्याच्च सगौरवो यदि गुरुः ज्ञानप्रदाने पटुः। छात्राः यान्तु न मूढतां स्वविषये, तेऽध्यायिनः सूर्यदा, वैदुष्यं न गतं भवेच्च सुधियः संरक्षितं संस्कृतम् ॥१॥

विज्ञानं गणितादिदर्शनयुतं भाषाश्च सर्वाः यदा, शास्त्रं संस्कृतनिष्ठमस्ति निखिलं शिक्षाश्च दत्ताः शुभाः। देवीवाक् पठिता भवेद्यदि जनैरेतादृशी जीवने, वैदुष्यं न गतं भवेच्च सुधियः संरक्षितं संस्कृतम् ॥२॥

माधुर्येण सुशोभिता च सरला दिव्या मनोहारिणी, भाषाणां जननी सदाचरणदा या कामधेनुस्सदा। धर्मैः सद्गतिदायिनी च विबुधैः सा पालिता स्यात्तदा, वैदुष्यं न गतं भवेच्च सुधियः संरक्ष्यतां संस्कृतम् ॥३॥

व्यासः पाणिनिकालिदासविबुधाः बाल्मीकिमाधादयो, बाणो मम्मटविश्वनाथभरतः कात्यायनो जैमिनिः। श्रीहर्षश्च पतञ्जलिश्च सफलास्तैः पूजितं संस्कृतम् वैदुष्यं न गतं भवेच्च सुधियः संरक्ष्यतां संस्कृतम् ॥४॥

भाजपायाः विद्रोहिभिः काङ्ग्रेसीयानामत्रम् प्रार्थितम्

हिमसंस्कृतवार्ता- धर्मशाला।

भाजपायां कांग्रेसतः विद्रोहं कृत्वा भाजपाप्रत्याशिने सुधीरशर्मणे स्पर्धा दातुं भाजपायाः विरुद्धं विद्रोहं कर्तारौ राकेशचौधरी, अनुसूचितजनजातिमोर्चायाः पूर्व-उपाध्यक्षः विपिनसिंहनैहरिया च रविवासरे परिधिगृहम् आगत्य मुख्यमंत्रिणः सुखविन्दरसिंहसुखोः काङ्ग्रेसस्य नामपत्रं याचितवन्तौ। धर्मशालायाः राजनैतिकं परिदृश्यं ज्ञातुं आगतः मुख्यमन्त्री काङ्ग्रेसपक्षस्य कार्यकर्तृणां द्वादशाधिकानां नामपत्रप्रत्याशीनां साक्षात्कारं कृत्वा काङ्ग्रेसस्य सुदृढीकरणस्य विषये अपि चर्चा

कृतवान्। मुख्यमन्त्री सुधीरशर्मा इत्यस्य स्पर्धायै रविवासरे धर्मशालायां राजनैतिकक्षेत्रस्य आयोजनं कृतवान्। मुख्यमंत्रिणा सह कांग्रेसप्रदेश महासचिवः देवेन्द्र जग्गी, पूर्व प्रत्याशी विजयइन्दरकर्ण, खंड-अध्यक्षः हरभजनसिंहः, जिलामहासचिवः सुरेशः पप्पी, महापौरः नीनु शर्मा, मनोजकुमारः, राकेशः चौधरी, पूर्वमहापौर रजनीव्यास, शुभकरणः, रजनीश पाधा, विपिनः नैहरिया आदयः कार्यकर्तारः चापि धर्मशालायां भिन्नाः सभाः कृत्वा विषयेषु चर्चा कृतवन्तः।

कार्यकर्त्रे नामपत्रं याचितम्

काङ्ग्रेसकार्यकर्तारः सर्वसम्मत्या दलस्य कार्यकर्त्रे नामपत्रं दातुं निवेदनं अकुर्वन्। अस्मिन् अवसरे मुख्यमन्त्री खण्डाध्यक्ष हरभजन भज्जी इत्यादिभ्यः अधिकारिभ्यः कार्यकर्तृभ्यः अपि प्रतिक्रियां गृहीतवान्, येन उपनिर्वाचने भाजपा प्रत्याशी स्पर्धितः भवेत्।

नेतारः घोषान् उद्घोषयन्तः

पूर्वविधायकमुलराजपाधा इत्यस्य पुत्रः रजनीसपाधा आरएस.वाली इत्यस्य समर्थने घोषान् उद्घृत्य समर्थकैः सह परिधिगृहं प्राप्तवन्तः। पूर्व काङ्ग्रेस प्रत्याशी विजयइन्दरकर्ण सुधीरशर्मणः विरुद्धं घोषोद्घोषान् कुर्वन् परिधिगृहं प्राप्तवान्।

सूर्यस्य भौतिकं स्वरूपम्

चित्रं देवानामुदकानीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्रेः। आप्रा द्यावा पृथिवी अन्तरिक्षं सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ॥ ऋग्वेदस्य मन्त्रेणानेन भारतीयवाङ्मये सूर्यस्य महत्त्वं स्वमेव सिद्धयति। सूर्यसिद्धान्तस्य सृष्टिप्रक्रियायामयमेव जगदुत्पत्तिकारकः परमब्रह्मस्वरूपोऽस्ति। शतपथ ब्रह्मणेऽस्युत्पत्तिविषये प्रोक्तमस्ति। आकाशस्थानामन्येषां ग्रहर्क्षादिसर्वेषां पिण्डानां भूस्थसकलचराचराणाञ्चोत्पत्तिकारकः सूर्य एव इति ब्रह्माण्डपुराणस्य मन्त्रेणानेन स्पष्टतया ज्ञायते। चन्द्रऋक्षग्रहाः सर्वे विज्ञेया सूर्यसम्भवा पुनः सूर्याद् भवन्ति भूतानि सूर्येण पालितानि तु। सूर्ये लयं प्राप्नुवन्ति यः सूर्यः सोऽहमेव च। उपनिषदि अस्य सूर्यस्य सहस्त्ररश्मित्वं सिद्धयति। यथाहि- विश्वरूपं हरिणं जातवेदसं परायणं ज्योतिरेकं तपन्तम्। सहस्त्ररश्मिः शतधा वर्तमानः प्राणः प्रजानामुदयत्येषसूर्यः ॥ किञ्च अस्य सहस्त्ररश्मित्वसूर्यस्य प्रमुखाः सप्तरश्मयः प्रथिताः वेदेष्वपि अस्य सप्तरश्मयः सप्ताश्वरूपेण वर्णितास्सन्ति। यथा-

सप्तयुञ्जन्ति रथमेकचक्रमेको अश्वो बहति सप्तनामा, त्रिनाभिक्रमजर्व यत्रेमा विश्वा भुवनाधि तस्थुः

पुनः

असौ वै सूर्यो योऽसौ तपति यश्चासौ तपते सूर्यः

सः सूर्यस्तपति सूर्याच्चोष्मा प्रभवति। पुनः भूस्थप्राणिनामुपरि अस्य सूर्यतापस्य प्रभावः कथं भवतीति वर्णनमपि पुराणेषु वेदेषु च बहुत्र दरीदृश्यते। पुनः स्वयं प्रकाशकाः सूर्यादयो लोकाः अपि नाशवन्तः अतो इमे लोकाः नित्यस्त्रोतांसि न सन्ति प्रकाशस्य अतः इदन्तु सुस्पष्टं यत् जगतः नित्यप्रकाशरूपपरमेश्वर एव इति। ऋग्वेदस्य अस्यामूचायां निर्दिष्टम्-

वैश्वानरं विश्वादीदिव्यास मन्त्रैरिग्रिं कविमच्छा वदामः। यो महिन्म परिवभुवोर्वी उतावस्तादुत देवः परस्तात् ॥ किञ्चायं सूर्योऽपि विनिष्ठो भवति यथोक्तं ब्रह्माण्डपुराणे सहस्रं यत् रश्मीनां सूर्यस्येह विनश्यति। तै सप्त रश्मयो भूत्वा एकैको जायते रविः ॥

इदानीं यदि वयमाधुनिकानाम्मते पश्यामस्तदाऽयं सर्वेषां ग्रहर्क्षादीनां क्रेन्द्रे स्थितोऽस्ति। पुनः स्वक्रान्तिवृत्तास्य कक्षायां भ्रमणवशादयं चक्रैकभ्रमणेन वर्षं राशिभ्रमणेन सौरमासम् अंशभ्रमणेन च सौरदिनं सम्पादयति। स्वक्रान्तिवशादयं विषुवदवृत्तात् २३ ° २७' मितं सौम्ये याम्ये च भ्रमति। अयं ३६५।१५।३०।२२।३० सावनदिवसै स्वकीयं राशिक्रमं, सार्द्धत्रिंशद्विषादिभिश्च राशिं प्रपूरयति अतः महायुगे एकस्मिन्

हिमसंस्कृतवार्ता: डॉ.ज्ञानेश्वरशर्मा (शोधांशः)

अस्य ४३,२०००० भगणाः दैनन्दिनी मध्यमागतिश्च ५९।८ कलादिका सिद्धयति। ग्रहसाधनक्रमे सूर्यमात्र मन्दफलस्यैव संस्कारो भवति यच्च २।१०' कलापरिमितं विद्यते, अस्य मन्दोच्चस्थानं मिथुने वर्तते पुनः कल्पे एकस्मिन् मन्दोच्चभगणाः ४८० भवन्ति मन्दफलसाधनार्थं विषमपदान्ते मन्दपरिधिमानं १३।४०' समपादे च १४ पठितमस्ति। भास्कराचार्येण सूर्यस्य कक्षाप्रमाणं ४३३१४९७.५ मितं कक्षाव्यासार्धञ्च ६८९३७७ योजनं व्यासमानञ्च १३९२००० किलोमीटरमितं वर्तते। सूर्यस्य भौतिकस्वरूपं मानादिकञ्च कोष्ठानुसारं दीयते। तद्यथा -

१. वेधेन सूर्यस्य मध्यबिम्बमानं- ३'५९"
२. भुवो दूरत्वम्- ९२९००००० क्रोशार्धानि(मील)
३. भार (छव्य)मानम्-३३३४३४(पृथ्वी-१)
४. गुरुत्वाकर्षणशक्तिः- २७+(पृथ्वी=१)
५. तापक्रमः केन्द्रभागे- २,००,००,००० सेन्टीग्रेडमितो वर्तते पृष्ठीयतापक्रमः- ६००० ° सेन्टीग्रेडमितम्
६. पलायनगतिमानम्- ३९२ मील/सेकण्ड
७. हाइड्रोजनपरमाणुमात्रा- ७३.४६% हीलियम- २४.८५% अन्यपदार्थाः- २.५%
८. विषुवतरेखासापेक्षप्रदेशाक्षभ्रमणमानम्- २५.३८दिनानि ध्रुवसापेक्षप्रदेशाक्षभ्रमणमानम्- ३३.५ दिनानि।
९. पार्थिवघनत्वस्य- ५.५ गुणितम् , जलघनत्वस्य - १.५ गुणितम्
१०. प्रकाशः भूमौ ८ मिनट १८ सेकेण्डानन्तरमायाति।
११. कक्षामानम् - ४३३१५००